

Wychodzi codziennie o godzinie 4. popołudniu, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Przedpłata wynosi: W MIEJSCU kwartalnie 4 zlr. 50 ct. miesięcznie 1 " 50 " Z przesyłką pocztową: Miesięcznie w kraju 2 zlr. — ct. w Monarchii austro-węgierskiej 6 " " do Prus i Niemiec 7 " " Francji 8 " " Belgii i Szwajcarii po 7 zlr. Włoch, Turcji i krajów Nadd. 50 ct. Serbii 50 ct.

Numer pojedynczy kosztuje 10 ct. Redakcja ul. Łyczakowska 1. 3. Telefon 17.

GAZETA NARODOWA

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują:

WE LWOWIE biuro administracji „Gazety Narodowej” ulica Kopernika 5. — Ogłoszenia w Paryżu przyjmują wyłącznie dla „Gaz. Nar.” agencja p. Adama, Rue des Saints-Pères 51, Paryż; w Wiedniu Otto Maass, (Haasenstein & Vogler) nr. 10. Waldschmiede, A. Oppl, Stadl, Stubenbastei 2. M. Dukas, 1. Riemergasse 13. Rudolf Mosse, Seilerstätte nr. 2. Henryk Schalek, 1. Wollzeile 11, Maurycy Stern, Wollzeile 22; G. L. Daube & Comp. w Frankfurcie n. M.; w Warszawie Rajchman & Frenkler Senatorska 22; w Krakowie W. Kukliński.

OGŁOSZENIA przyjmują się za opłatą 6 ct. od miejsca objętości jednego wiersza drukiem 20 em.

Reklamy w rubryce „Nadesłane” 40 ct. od wiersza.

Administracja ul. Kopernika 1. 5. Telefon 10.

Lwów dnia 13. czerwca.

Młodość dalej agitują przeciw klubowi czeskiemu i dr. Riegerowi. Do dr. Riegera wysłała deputację z jego okręgu wyborczego z żądaniem, aby zwołał wyborców i zdał im sprawę. Dr. Rieger odpowiada, że stanie tylko na wezwanie tych, którzy go wybrali. Staroczech dr. Kaizl odbył już wiec relacyjny w Kutnaborze; frakcja młodoczeska chciała zrobić dywersję, ale się jej nie udało; niezmierną większość zebranych, podniosły potrzeby i żądania narodu i kraju czeskiego, uchwalia gorąco wotum zaufania swemu reprezentantowi, tudzież dr. Riegerowi i klubowi czeskiemu.

Władze zezwoliły na odbycie mitingu młodoczeskiego w śródmieściu Rzip, tej Meki młodoczeskiej. Przemawiać będą posłowie Kancic, Gregr, Engel i Waszaty, i wnieść wotum nieufności dla klubu czeskiego.

Rokowania handlowe między Austro-Węgrami a Niemcami są już urzędowo wdrożone. Ambasador hr. Szechenyi zawiadomił w Berlinie, że rząd austriacki i węgierskie gotowe są podjąć rokowania względem zawarcia traktatu handlowego i cłowego. We Wiedniu z upragnieniem wyglądają odpowiedzi rządu niemieckiego.

Zdawało się, że przyjdzie do zatargów między Węgrami a Rumunią z powodu, że rumuńska straż graniczna zastrzeliła jednego Siedmiogrodzianina. Okazuje się jednak, że ósmiu Siedmiogrodzianin chciało za przemykiem Niemcem przekroczyć się do Rumunii manewrami przemysłowcami, ale ich straż rumuńska przytrzymała, i dla braku legitymacji aresztowała. Koło czwartku strażniczego jeden z nich chciał uciekać, ale strażnicy dali ognia i położyli go trupem.

Objawy żalu po śp. hr. Henryku Clam-Martinicu nie ustają. Godnym uwagi jest, że kondolencje z wyrazami najwyższej czci przelał rodzinie zmarłego nawet koryfeusz klubu austriacko-niemieckiego, jak pp. Chlumetzky, Plener, Sness, Russ, tudzież p. Schmeykal i były deputowany Wolfrum.

Wspólny minister skarbu i naczelny administrator Bośni i Hercegowiny p. Kallay wykończył projekta reform dla tych krajów. Projekta te będą przedłożone cesarzowi w lecie i zapewne w części przeprowadzone przed zebraniem się delegacji wspólnych.

Rząd niemiecki wniósł w parlamencie, jak wiadomo, ustawę, mocą której wolno mu będzie mianować burmistrzów w Alzacji i Lotaryngii. Z powodu tego wniosku loczyła się dnia 10. bm. namięta rozprawa. Guerber z Alzacji nazwał ustawę hańbą państwa niemieckiego a minister Puttkammer odrzekł, że Niemcy muszą się bronić przed wicherzyelstwem francuskim. Że ustawa przejdzie, nie ulega wątpliwości.

Budap. Corresp. pisze: „Rokowania z Niemcami będą się zapewne mogły wkrótce rozpocząć, a dopóki one nie wejdą w okres stanowczy, dopóki rokowania z rządem rumuńskim, przez tak długi czas przerwane, temniej zapewne nie będą podjętemi, nie że rząd rumuński wcale żadnej ochoty w tym względzie nie okazuje”.

Wiedeńska za Polit. Corresp. pisze na podstawie doniesień z Bukaresztu: „Narady rumuńskiej komisji cłowej leniwo postępują. Jakoż postanowienie rządu rumuńskiego, aby rokowania z Austro-Węgrami co do taryfy cłowej prowadzić nie ustnie, ale rozwlekłą drogą pismem, nie bardzo może ożywić nadzieję rychłego odnowienia traktatu z Rumunią. Zapewne, że na wahających się politykę rządu rumuńskiego nie pozostawała bez wpływu uciążliwość zawarcia nowego traktatu przed zebraniem się parlamentu austriackiego i węgierskiego, wszelako też pracować rząd rumuński, że postępowanie jego wcale nie może ożywić widoków zawarcia traktatu”.

W ślad za Kreuz Zig. puszczą się i Köln. Zig. na kombinacyjne wiadomości o zjeździe trzech cesarzy i twierdzą, że wyjazd Suwałkowa do Petersburga stoi z tą sprawą w związku. Tymczasem wobec bardzo złego stanu zdrowia cesarza Wilhelma jest wielce wątpliwem zbiehanie się tegoż z cesarzem Franciszkiem Józefem, co już dawniej projektowano, bo co do cara wiadomym jest tylko tyle, że wybiera się z rodziną do Kopenhagi.

Jeżeli stan zdrowia cesarza Wilhelma polepszył się istotnie, tak, jak to urzędowo telegramy gloszą, natenczas dziś powinna była nastąpić podróż następcy tronu do Anglii, którego rodzina zdążyła ma za nim dnia 16 b. m. Dr. Mackenzie robi wszelką nadzieję uzdrowienia następcy tronu, i orzeka wraz z dr. Virehowem, że cierpienie jego jest zgrubieniem błonki głosowej, wskutek chronicznego zapalenia.

W Serbii zanoszą się na bardzo stanowczy zwrot w polityce i na rzucenie się jej w ramiona Rosji. Nie dawno jeszcze uważano za niepodobne, ażeby znany przywódca liberałów serbskich Ristic mógł przyjąć do władzy, tymczasem dziś telegrafują z Belgradu, że król Milan, przyjąwszy dymisję Garaszaina, okazuje się skłonny oddać Risticowi ster nowego gabinetu. W piątek w nocy, od 8. wieczorem aż do 2. nad ranem, odbywała się konferencja Ristica z królem, a ponowiła się ona nazajutrz w obecności Radziwoja Mihajkowicza, który był ministrem spraw wewnętrznych w dawniejszym gabinecie Ristica. Między warunkami, które stawia Ristica, ma być redukcja budżetu wojskowego o 60 proc., emancypacja Serbji z pnieźnego targu Austro-Węgier i Niemiec, zjednoczenie długu państwa pod mniej uciążliwymi warunkami niż dotychczasowe, i wogóle sanacja finansowa wobec ścisłego dotrzymania zobowiązań względem zagranicy i utrzymania przyjaźni z nią stosunków. Dziś lub jutro nastąpić powinna decyzja królewska co do nowego gabinetu.

Deputowany francuski i były dyrektor policji Andreux wystąpił z zaprzeczeniem znanego powszechnie faktu, jakoby Floquet w roku 1867, urządził cara Aleksandra II. w Paryżu w pałacu sprawiedliwości, wykrzyknął: Vive la Pologne, Monsieur! „Wiem, iż wzbudzę niedowierzanie, — pisze p. Andreux — występując przeciw tej mrzonce. Chce jednak przedstawić prawdziwy stan rzeczy, jak to słyszałem z ust naczelnego świadka. Nie Floquet lecz Gambetta wniósł ten okrzyk. Dzienniki przypisywały go Floquetowi, on jednak jako człowiek nader liberalny, nie zwracał na to uwagi. Obojętność swoją w tym względzie za daleko posunął, o czem świadczy fakt, którego nie mogę zamilczeć. Chodziło o powołanie Floqueta na wysokie stanowisko. Gambetta w obecności przyjaciela dał swą opinię i rzekł do niego: „Wiesz z jaką radością widziałbym cię w rządzie, lecz zawsze ten nieszczerzy okrzyk „niech żyje Polska” stoi na zawadzie.” To już za dużo — zawołał Floquet. „Ty właśnie wniósłeś okrzyk: Vive la Pologne, Monsieur! „Być może, rzekł Gambetta, lecz ty nie zniszczyłeś już tej legendy”.

Lecz niestety, nie udaje się p. Andreux „oczyszczenie” prezydenta Izby francuskiej z owej zbrodni przeciw Rosji, gdyż tak p. Rauc, obecnie redaktor Nationala, jak i p. Reinach z Republique française utrzymują, że sobie ktoś chyba z p. Andreux zażartował, bo Gambetty nie było wówczas w pałacu sprawiedliwości, ani to jego usposobieniem odpowiadało.

Bardzo smutną i ubliżającą dla Francuzów jest cała polemika w tej sprawie. Starają się oszczepać na wysięgi z objawów sympatii dla Polski, gdyż ma im to szkodzić w zajmowaniu posad urzędowych.

Sprawa bułgarska. Położenie w Bułgarii staje się znowu napiętym. Pomnąwszy już nieporozumienia w lonie rządu i pewne niezadowolone w prowincji, które spowodowały wyjazd Mutkurowa do Filipopola a Ziwickowa do Warny, wywołuje powszechne oczekiwanie fakt zwołania wielkiego sobrania na dzień

3. lipca do Tirnowy. Że na tem sobranium nie będzie mogła rejencja porzucić na samem sprawozdaniu ze swych czynności, lecz że wybuchną tam wszystkie najważniejsze kwestje wiązające, przedewszystkiem sprawa wyboru księcia — zdaje się nie ulegać wątpliwości. Jakże zaś jest usposobienie rządu i ludności pod tym względem, świadczy ta okoliczność, że gdy Porta, nie zdołałszy spowodować któregośkolwiek mocarstwa do wymienienia kandydata na tron bułgarski, dała się wkońcu do rejecji z żądaniem propozycji, oświadczyła rejencja, że urzędowym jej kandydatem na tron bułgarskiego są: ks. Aleksander Battenberg i ks. Koburg.

Jak więc sprawa wyjdzie z dzisiejszego zaklinowania, jak sobie mianowicie postąpi Rosja — niepodobna przewidzieć.

Ordery udzielone dwóm czynnym członkom Koła polskiego i godność tajnego radcy, którą cesarz zaszczylił ks. Jerzego Czartoryskiego, nabierają wobec powodów, którymi je motywowano, większego politycznego znaczenia, niż zwykle tego rodzaju odznaki. Odnoszą się one do trudnej sprawy odnowienia ugody z Węgrami i do owych przedzień delegacji wspólnej, na których chodziło o wzmacnienie powagi i potęgi państwa na zewnątrz. Całe Koło polskie bywało w tych sprawach niejednokrotnie w położeniu bardzo delikatnym i trudnym. Stojące na stanowisku popierania rządu, z którego programem się zgadza, musiało przecież niejednokrotnie staczać z tym rządem zakulisowe i otwarte walki, ażeby brać w obronę interesa przedlitawskiej połowy monarchii, a w szczególności dobro kraju.

Utrzymanie tej linii demarkacyjnej, gdzie się kończy niezawisłość polityczna, a gdzie zmysł stanu nakazuje liczyć się z wyższą ponad wszelkie względy koniecznością utrzymania potęgi państwowej, wymagało niesłychanej ostrożności. Najłatwiej było, pod wpływem tych interesów wyższego rzędu, stać się niewolniczym narzędziem w ręku rządu.

Sternicy polityczni w Kolb polskiem zdołali wyjść obronną ręką z tej trudnej sytuacji. Zniekali rząd nieraz swoją opozycją, lecz niemniej zyskali sobie jego wdzięczność za istotną i rozumną pomoc w energicznem doprowadzeniu ugody do skutku. Niebrak tam było i pracowitości i cierpliwości, która nareszcie zwycięstwo odniosła. Jeśli więc dzisiaj korona uważa za stosowne wyszczególnić zasługi, położone w ciągu tej zmuszonej kampanji, jeśli nawet między innymi wysoka godność spotyka ks. Jerzego Czartoryskiego, który zanadto ze swych zasadniczych poglądów politycznych jest znany, aby go można za bezwartunkowego stronnika rządu poczytać — to wyszczególnienia owe należy przedewszystkiem przyjąć jako uznanie kierunku, który chce i umie brać w obronę interesa prowincji i narodów w obec państwa, lecz utrzymanie potęgi tego państwa stawia sobie także jako cel pierwszorzędny.

Jeśli do tego dodamy, że nikt się o te wyszczególnienia nie dobijał, że np. ks. J. Czartoryski dowiedział się o nadaniu mu godności tajnego radcy dopiero w sam dzień nadania — że są one przeto samodzielną emanacją uznania ze strony panującego, natenczas przedstawia się nam cały ten fakt w świetle właściwem, mogącem ożywić nadzieję, że w dzisiejszym kierunku polityki, mutatis mutandis, leży szansa zwycięstwa dla dobra kraju.

Giers i Katkow.

O przebiegu rosyjskiej polityki w ostatnich kilku tygodniach, otrzymamy Köln. Zig. obszerną relację, z której wyjmujemy następujące głównejsze ustępy: „Po znanych zajęciach Katkowa z Giersem, po których dostało się pierwszemu z nich w udziale łagodne upomnienie, drugi zaś miał otrzymać tytułem należnego mu zadośćuczynienia order św. Włodzimierza I. kl., udało się Katkowowi nie tylko usmierzyć chwilowy gniew cara, ale nawet pozyskać go dla swych politycznych zapatrywań. Zapatrywania te stercząją się w następujących punktach: Rosja nie powinna zawierać żadnych układów lub traktatów z Niemcami i Anstrją; przeciwnie, powinna zachować

na palcach. Otwieram drzwi po oichu i patrze. Stała przed zwierciadłem i czesała się. Włosy spadały jej na ramiona i zakrywały do pół ciała. Nożycki trzymał jej gotowe w ręce, podchodząc, jak moge najciszej... i uciąłem kosmyk włosów. Nie apostrofiła się; włosami zaraz owinałem serdeczny palec. Zdawało mi się, że odwróciła głowę i spoglądała, co robię, ale może to było tylko złudzenie. Była w gorsecie i miała obnażone ramiona, schyliłem się i dotknąłem ustami ramienia. Panie odpuść Gibasowi winę, ale sam nie wiem, co mnie do tego skłoniło i jak do tego przyszło. Stało się to w jednej chwili, bez żadnego mojego przyczynienia.

Na to odwróciła się spokojnie i mówi: — Nie słyszałam, żebyście weszli, panie Wojciechu. I któż to dał pozwolenie tak mnie podchodzić? — Przyszędłem — mówię — z panią Marjaną rąj skończył albo źle albo dobrze, już mi wszystko jedno. Jest mi lat dwadzieścia cztery i mogę się żenić. Jeżeli mnie pani Marjanna ścierpieć nie może w żaden sposób, to proszę powiedzieć otwarcie. Serce mnie zaboli, ale nie pójde się topić, może stanu kawalerskiego nigdy nie zmienię, a może mi się kto inny spodoba; będzie, jak Pan Bóg dopuści.

Ciężko westchnęła i powiedziała: — Panie Wojciechu, jesteś gorąco kapany. Takich rzeczy nie rebi się odrazu. Mylisz się, panie Wojciechu, jeżeli umiemas, że pana cierpieć nie mogą. Ja pana cierpię i bardzo... bardzo cierpię za pana. Jesteście poczciwym człowiekiem Wojciechu i macie wierne serce i na niem można budować.

— Można budować — odpowiadam śmiało — budować. Przecież znam siebie, że nie jestem żaden

wobec tych państw zupełną swobodę działania, a natomiast zająć stanowczo i zyczliwie stanowisko względem Francji. Car wysłuchawszy argumentów Katkowa, a ponieważ zgodził się na nie, polecił mu, aby porozumiał się w tym względzie z Giersem, a przedewszystkiem, aby zapoznał się z jego wręcz przeciwnymi poglądami.

Katkow udał się więc do Giersa, ten jednakże kazał mu oświadczyć, że jest zajęty i nie może go przyjąć. Po takiej odprowie poszedł Katkow do szefa departamentu w ministerstwie spraw zagranicznych, Synowiewa. Synowiew sądząc, że Katkow chce się przed Giersem z postępowania swego usprawiedliwić, powiedział mu, że minister ma rzeczywistym powodź czuć się obrażonym. Na to odparł Katkow, że nie myśli bynajmniej Giersa przeproszać, lecz udał się do niego tylko na wyraźne życzenie cara.

Nazajutrz, podczas audjencji Giersa u cara, zapytał go tenże, czy widział się i mówił z Katkowem, a otrzymawszy odpowiedź przeczącą, nie tań swojego niezadowolenia z powodu, że minister nie przyjął jego dorady. Giers dotknięty tem, chciał skorzystać ze sposobności i przedłożył carowi prośbę o dymisję. Prośba ta dotknęła cara, odpowiedział więc krótko, że przyjmuje i odprawi ministrów wówczas, kiedy to uznaje za stosowne, nie zaś wtedy, kiedy się to temu lub owemu ministrowi podoba.

Bezpośredni następstwem całego tego zajęcia było, że car rozdził przygotowany już reskrypt, udzielający Giersowi order św. Włodzimierza.

Odłą pracował Katkow uśmiele nad upadkiem Giersa, pragnąc wprowadzić na jego miejsce Ignatiewa, o którym znowu car nie chciał nie słyszeć. Katkow zwrócił więc wzrok swój na ambasadora berlińskiego, hr. Suwałowa i począł go forytować z pewną nadzieją powodzenia. Gdy w tem, jakby piorun z jasnego nieba, wybuchła kryzys w ministerstwie francuskim, która odstąpiła ehorobliwie i niepewne stosunki francuskiej republiki. Krysz ta zadała w decydującej sferze dotkliwe ciosy wpływo i polityce Katkowa, a zarazem dowiodła słuszności zapatrywań Giersa. Jako następstwem tego była dymisja generała Bogdanowicza, wielkiego proragora francusko-rosyjskiego przymierza, a podobnej niechęci car mógł się spodziewać także pp. Saburów i Tatiszczew, którzy wraz z Katkowem stali się winnymi znanych dyplomatycznych rewelacji. Gniew cara objawił się w odmówieniu prośby Katkowa o audjencję w Gatchynie, a przesilenie ministerjalne w Paryżu wpłynęło pośrednio na pewien zwrot w rosyjskiej polityce zagranicznej.

Kwestja robotnicza w Belgji.

Europa przywykła już, jak się zdaje do tego, że przynajmniej raz w rok, jeśli nie częściej, wybuch w Belgji ruch robotniczy o charakterze buntowniczym i z pewną mniejszą lub większą domieszką symptomów socjalistycznych a nawet anarchistycznych, ruch wychodzący poza granicę zwykłych strajków. Tu i ówdzie nie rozechodzi się już jedynie o wysokość wynagrodzenia, albo o wymiar godzin pracy lub t. p., ale o wyraźne i śmiałe ze strony robotników wypowiedziane postulaty, należące albo do atrybucji władz rządowych, albo też wchodzące w zakres działalności ciał ustawodawczych. Rozruchy klasy robotniczej i jej żądania, napotykać na opór sfer decydujących, objawiają się częstokroć w sposób gwałtowny, zżąd przychodzą do olbrzymich demonstracji, zatargów z organami bezpieczeństwa publicznego, do krwawych zajęć i licznych aresztowań.

Takich to scen widownią była znow Belgia przez kilka tygodni. Na podstawie urzędowych i prywatnych doniesień, notowaliśmy skrzętnie wszystkie fazy ostatniego ruchu robotniczego, a tem samem zareagowaliśmy końcowy buletyn, jako to: „że po stłumieniu rozruchów, powrócił robotnicy do pracy, że stan normalny został przywrócony i że, jednym słowem: l'ordre regne en Belgique”.

Jakiego rodzaju będzie ten porządek i pokój, to już inna kwestja, której rozwiązania należy oczekiwać nie bez obawy, że najbliższy wybuch wulkanu będzie silniejszym od wszystkich poprzednich, a nawet tak silnym, że dla stłumienia go

robię, że się przyżeniłam do domu i do gruntu, druzdy mówili, że nieładrze robię, że się lenię z wdową, starszą od siebie i z dziećmi. Co głowa to rozum i każdy miemnia, jak mu się wydaje. Zresztą, co komu do tego, jak się lenię? — Mam ją już teraz swój rozum i myślę nad tem, co robię. Mam zdrowie i siły i mogę poddać wszystkiemu. Człowiek żyje na ziemi nie dla samej niechęci i powinien brać różne ciężary na plecy, bo tak chciał Pan Bóg i taki nasz obowiązek. Moich pasierbów wychowam na porządnym ludzi. Gdybym nie został ich ojcem, mogliby zmarnieć albo się w świecie zawieruszyc, czego moja opieka nie dopuści. Czy panna, czy wdowa, to jest wszystko jedno, byłaby była poczciwa osoba i panowała obopólna miłość w małżeństwie.

Po trzech zapowiedziach moji przełożeni dali mi patent na sierżanta. Wręczył mi go sam pan prezydent i powiedział uroczyście: — Panie Gibas, żenisz się z wdową po zasłużonym miejskim studze i stajesz się opiekunem jego dzieci. Jesteś uczciwym człowiekiem i spodziewam się po tobie, że spełnisz należące obowiązki i dasz im dobre wychowanie.

Chodziłem z panną młodą prosić państwa Kordasików na wesele, ale powiedzieli, że starzy eboje i już nie mogą tańcować, więc nie przyjdą. Dali nam dwadzieścia dukatów w upominku i pobłogosławili z serca.

Ślub odbył się w Marjackim kościele z wielką paradą, a jak odchodziliśmy od ołtarza, mówili ludzie głośno: — To zuch ten sierżant Gibas!

Też samego dnia po sumie dałem na zapowiedzi. Potem jedni ludzie mi mówili, że mądrze

Pamiętka Wojciecha Gibasa. Napisał A. TRISTIS. (Dokończenie). Nadeszła niedziela i przyniosłem wabika, aby dzieci zabawić w ogródku, a sam idę do izby i mówię do niej: — Pauli Marjanno, masz włosy jak jedwab mięciutki a liczka rumiane jak jabłuszka. Spoglądała na mnie srogo i powiedziała: — Taka jestem jak mnie Pan Bóg stworzył, a nie pleć więcej głupstw, panie Gibas, bo się będę naprawdę gniewała. Znałem ją już dobrze i wiedziałem, że nie da ze sobą żartować, więc przestałem chwalić. Teraz przychodźcie częściej, netykło w niedziele, i skoro tylko miałem czas wolny od służby, byłem na Zwierzyńcu. Przyjmowała to dość obojętnie i nie bardzo temu była rada. Przymyślałem sobie znowu inną radę Marchotki i kiedy siedzieliśmy sami, szturkując ją w bok z nienacka a z lekka. Jak się odwróciła, jak mnie uderzył w plecy kulakiem, aż we mnie zadudniało i powiedziała bardzo ostro: — Ani się waż więcej, panie Gibas, posznurkować, bo pana precz wyrzucę i zamknę drzwi za sobą. Nie ma więc z nią rady i w taki sposób nie na niej nie wskorám.

